

Dokument na rokovanie

B9-0219/2022

26.4.2022

NÁVRH UZNESENIA

predložený na základe otázky na ústne zodpovedanie B9-0000/2022

v súlade s článkom 136 ods. 5 rokovacieho poriadku

o vplyve vojny proti Ukrajine na ženy
(2022/2633(RSP))

Robert Biedroń

v mene Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť

Uznesenie Európskeho parlamentu o vplyve vojny proti Ukrajine na ženy (2022/2633(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na články 2 a 3 Zmluvy o Európskej únii (Zmluva o EÚ) a články 8, 10, 78 a 83 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,
- so zreteľom na Rímsky štatút Medzinárodného trestného súdu (MTS) zo 17. júla 1998,
- so zreteľom na Ženevské dohovory, najmä Štvrtý ženevský dohovor o ochrane civilných osôb počas vojny,
- so zreteľom na Deklaráciu OSN o odstránení násilia páchaného na ženách z 20. decembra 1993,
- so zreteľom na rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 1325 o ženách, mieri a bezpečnosti z 31. októbra 2000 a na nadväzujúce rezolúcie č. 1820 (z 19. júna 2008), č. 1888 (z 30. septembra 2009), č. 1889 (z 5. októbra 2009), č. 1960 (zo 16. decembra 2010), č. 2106 (z 24. júna 2013), č. 2122 (z 18. októbra 2013), č. 2242 (zo 13. októbra 2015), č. 2467 (z 23. apríla 2019) a č. 2493 (z 29. októbra 2019),
- so zreteľom na Dohovor OSN o redukovaní počtu osôb bez štátnej príslušnosti z 30. augusta 1961,
- so zreteľom na globálny pakt OSN o utečencoch z roku 2018,
- so zreteľom na všeobecné odporúčanie Výboru OSN pre odstránenie diskriminácie žien č. 38 z roku 2020 o obchodovaní so ženami a dievčatami v súvislosti s globálnou migráciou zo 6. novembra 2020,
- so zreteľom na Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a o boji proti nemu (Istanbulský dohovor) z 11. mája 2011,
- so zreteľom na smernicu Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov¹ (smernica o dočasnej ochrane),
- so zreteľom na vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb

¹ Ú. v. EÚ L 212, 7.8.2001, s. 12.

- z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana²,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ z 5. apríla 2011 o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV³,
 - so zreteľom na oznámenie Komisie zo 14. apríla 2021 o stratégii EÚ v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2021 – 2025 (COM(2021)0171),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie z 23. marca 2022 s názvom Prijímanie ľudí, ktorí utekajú pred vojnou na Ukrajine: pripravenosť Európy na riešenie výziev (COM(2022)0131),
 - so zreteľom na návrh smernice o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu, ktorý predložila Komisia 8. marca 2022 (COM(2022)0105),
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 1. marca 2022 o ruskej agresii voči Ukrajine⁴,
 - so zreteľom na svoje uznesenie o ochrane EÚ poskytovanej deťom a mladým ľuďom na úteku pred vojnou na Ukrajine zo 7. apríla 2022⁵,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 23. októbra 2020 o rodovej rovnosti v zahraničnej a bezpečnostnej politike EÚ⁶,
 - so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku s názvom Akčný plán EÚ pre rodovú rovnosť (GAP) III – Ambiciózny program pre rodovú rovnosť a posilnenie postavenia žien vo vonkajšej činnosti EÚ (JOIN(2020)0017),
 - so zreteľom na otázku Komisii o vplyve vojny proti Ukrajine na ženy (O-00000/2022 – B9-0000/2022),
 - so zreteľom na článok 136 ods. 5 a článok 132 ods. 2 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na návrh uznesenia Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť,
- A. keďže invázia Ruska na Ukrajinu prinútila veľký počet ľudí utiecť z krajiny; keďže od začiatku ruskej agresie voči Ukrajine 24. februára 2022 podľa Vysokého komisára OSN pre utečencov (UNHCR) ušlo z Ukrajiny do EÚ približne 5 miliónov utečencov⁷; keďže podľa odhadov je 90 % utečencov ženy a deti⁸;
- B. keďže v rámci Ukrajiny bolo vysídlených ďalších 7,1 milióna⁹ ľudí vrátane žien a detí, ktoré potrebujú lekársku a duševnú zdravotnú starostlivosť, možnosti zamestnania,

² Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1.

³ Ú. v. EÚ L 101, 15.4.2011, s. 1.

⁴ Prijaté texty, P9_TA(2022)0052.

⁵ Prijaté texty, P9_TA(2022)0120.

⁶ Ú. v. EÚ C 404, 6.10.2021, s. 202.

⁷ <https://data2.unhcr.org/en/situations/ukraine>

⁸ <https://www.unrefugees.org/emergencies/ukraine/>

⁹ <https://www.iom.int/news/71-million-peoples-displaced-war-ukraine-iom-survey>

náležitú vzdelávanie detí a ubytovanie a ochranu pred sexuálnym a rodovo motivovaným násilím; keďže 13,5 % novo vysídlených osôb malo v rokoch 2014 – 2015 predchádzajúce skúsenosti s vysídlením; keďže vnútorné vysídľovanie zaťažuje ukrajinské obce, keďže ženy v regiónoch považovaných za tranzitné regióny sú osobitne postihnuté; keďže je potrebné zaviesť náležitú podporu pre obce, ktoré prijímajú vnútorne vysídlené osoby;

- C. keďže ženy často prichádzajú do EÚ so svojimi deťmi alebo deťmi širšej rodiny a priateľmi; keďže doteraz bolo zaregistrovaných približne 2 300 maloletých osôb bez sprievodu; keďže v správach medzinárodných organizácií sa odhaduje vyšší počet; keďže deti zo zariadení starostlivosti, ako sú sirotince, sa nepovažujú za deti bez sprievodu; keďže viac ako 2 300 detí bolo unesených a násilne vysídlených do Ruska;
- D. keďže približne 2,8 milióna ľudí utieklo do Poľska, približne 763 000 ľudí utieklo do Rumunska, 476 000 do Maďarska a 346 000 na Slovensko; keďže značná časť utečencov ďalej cestuje do iných členských štátov; keďže z Poľska sa približne 1 milión utečencov presťahoval do iných členských štátov, pričom v Poľsku zostáva 1,5 milióna utečencov, čo znamená, že Poľsko je krajinou EÚ s najvyšším podielom utečencov na obyvateľa; keďže druhou krajinou v tomto poradí je v súčasnosti Rakúsko, po ktorom nasleduje Česká republika a Estónsko¹⁰; keďže ženy bez kontaktu v krajinách, ako je Poľsko, sú ubytované vo verejných ubytovniach a športových halách; keďže treba sa treba od týchto dočasných riešení posunúť k vypracovaniu systémových riešení s cieľom zabezpečiť, aby ženy nezostávali vo verejných ubytovaniach, pričom čelia chudobe a ďalšej traume; keďže existuje naliehavá potreba bezpečného ubytovania pre ženy, najmä tehotné ženy, staršie ženy a obeť sexuálneho násillia;
- E. keďže približne 428 000 utečencov opustilo Ukrajinu cez Moldavsko; keďže v Moldavsku stále zostáva približne 100 000 utečencov, čo predstavuje veľký tlak na infraštruktúru a služby krajiny; keďže v kontexte platformy solidarity EÚ sedem členských štátov EÚ vrátane Rakúska, Francúzska, Nemecka, Írska, Litvy, Holandska a Španielska, ako aj Nórska, prisľúbilo, že zatiaľ prijme 14 500 osôb, ktoré prechádzajú Moldavskom;
- F. keďže ženy a dievčatá sú obzvlášť ohrozené počas humanitárnej krízy a krízy spojenej s vysídľovaním, pretože sú naďalej neúmerne vystavované diskriminácii na základe rodových noriem a rodovo motivovaného násillia; keďže zatiaľ čo prvé príchody utečencov z Ukrajiny mali väčšinou kontakty v rámci EÚ, väčšina osôb prichádzajúcich teraz nemá v EÚ kontaktné miesto ani podpornú sieť;
- G. Keďže občania EÚ, občianska spoločnosť a členské štáty zareagovali na prichádzajúcich utečencov z Ukrajiny bezprecedentnými prejavmi solidarity. keďže Rada Európskej únie po prvýkrát aktivovala smernicu o dočasnej ochrane, ktorá príjemcom poskytla aspoň na jeden rok možnosť predĺženia povolenia na pobyt a prístupu k zamestnaniu, vhodnému ubytovaniu alebo bývaniu, sociálnemu zabezpečeniu alebo prostriedkom na živobytie, v prípade potreby zdravotnej a lekárskej starostlivosti

¹⁰[https://data2.unhcr.org/en/situations/ukraine#:~:text=Share%20this%20page%3A-.Ukraine%20Situation%3A%20Moldova%20Refugee%20Border%20Monitoring,\(14%2D03%2D2022\)&text=A%20most%20three%20million%20refugees%20have%20displaced%20to%20Moldova%20\(UHCR\)](https://data2.unhcr.org/en/situations/ukraine#:~:text=Share%20this%20page%3A-.Ukraine%20Situation%3A%20Moldova%20Refugee%20Border%20Monitoring,(14%2D03%2D2022)&text=A%20most%20three%20million%20refugees%20have%20displaced%20to%20Moldova%20(UHCR))

a v prípade maloletých osôb prístupu k vzdelávaniu, ako aj možnosť zlúčenia rodín;

- H. keďže uplatňovanie smernice o dočasnej ochrane je pomerne nerovnomerné a najmenej osem členských štátov sa rozhodlo nezahrnúť do rozsahu jej pôsobnosti osoby s povolením na dlhodobý pobyt a iných štátnych príslušníkov tretích krajín na Ukrajine; keďže uznaní utečenci na Ukrajine a iné osoby s rovnocennou ochranou často nemôžu cestovať v rámci EÚ, pretože niektoré členské štáty neuznávajú ich cestovné doklady; keďže to je veľmi problematické pre ženy, ktoré čelia svojmu druhému vysídleniu¹¹;
- I. keďže väčšinu úsilia o zmiernenie situácie utečencov, väčšinou žien, doteraz realizovali mimovládne organizácie pôsobiace v teréne, občianska spoločnosť a dobrovoľníci, ale aj miestne samosprávy a orgány; keďže na zabezpečenie dobrej spolupráce medzi miestnymi a medzinárodnými organizáciami je potrebná nepretržitá podpora a keďže ich koordinácia sa od začiatku konfliktu a prílevu utečencov zlepšuje; keďže miestne subjekty vykonávajú dôležitú časť organizácie v hostiteľských krajinách; keďže členské štáty majú právnu povinnosť zabezpečiť ochranu utečencov podľa medzinárodného práva a práva EÚ vrátane smernice o dočasnej ochrane, a preto musia zintenzívniť svoje úsilie o uľahčenie koordinácie na mieste a zabezpečenie lepšieho rozdelenia úloh;
- J. keďže osobitná pozornosť by sa mala venovať situácii utečieniek, ktoré čelia prelínajúcej sa diskriminácii, ako sú rómske ženy, ženy bez štátnej príslušnosti, ženy so zdravotným postihnutím, migrantky, rasové ženy a LGBTIQ+ osoby vrátane transrodových žien, ktorých totožnosť nemusí byť uznaná, najmä v Poľsku a Maďarsku, kde boli prijaté opatrenia proti LGBTIQ+ osobám; keďže osobitná pozornosť by sa mala venovať aj rasovým ženám afrického pôvodu a štátnym príslušníkom tretích krajín na hraničných priechodoch; keďže diskriminácia a rodovo motivované násilie, ktorým tieto skupiny žien čelia na hraniciach, sú často neohlasované a nie je zdokumentované, čo znamená, že zostáva nepovšimnuté;
- K. keďže staršie ženy, najmä tie, ktoré nemajú kontaktné miesta v EÚ, sú často vystavené riziku izolácie bez rodinných alebo širších komunitných väzieb; keďže sú obzvlášť zraniteľné z dôvodu jazykových bariér a nedostatočného prístupu k sociálnym a podporným službám vrátane prístupu k liekom a potravinám;
- L. keďže vojna na Ukrajine osobitne ovplyvňuje ženy vrátane tých, ktoré čelia prierezovej diskriminácii, a prehĺbuje už existujúce nerovnosti; keďže väčšina domácností na Ukrajine sa v súčasnosti spolieha na ženy a nachádzajú sa v neistých a veľmi zraniteľných situáciách v dôsledku pretrvávajúceho vážneho nedostatku potravín, vody a energie na Ukrajine;
- M. keďže mnohé ženy zostali na Ukrajine a mobilizovali sa na boj alebo na poskytovanie nebojovej podpory; keďže ženy tvoria približne 15 % ukrajinskej armády a v súčasnosti sa na bojisku nachádza približne 300 000 žien; keďže ženy tvoria aj druhú obrannú líniu a poskytujú nebojovú podporu, ako aj životne dôležitú logistiku vrátane pomoci pri evakuácii civilistov; keďže na Ukrajine sa zabudlo na ženy, ktoré buď nemôžu opustiť krajinu, napríklad ženy pracujúce v kritických infraštruktúrach, alebo nie sú ochotné

¹¹<https://ecre.org/wp-content/uploads/2022/03/Information-Sheet-%E2%80%93-Access-to-territory-asylum-procedures-and-reception-conditions-for-Ukrainian-nationals-in-European-countries.pdf>

alebo schopné opustiť krajinu;

- N. keďže sa zvyšuje počet neoficiálnych správ od osôb, ktoré prežili, ale aj spravodajských informácií o sexuálnom násilí v konflikte; keďže rastie počet správ o tom, že ruská armáda čoraz viac používa znásilňovanie, sexuálne obťažovanie, mučenie, masové popravy a genocídu ako vojnové zbrane proti civilnému obyvateľstvu na Ukrajine;
- O. keďže používanie sexuálneho a rodovo motivovaného násilia ako zbrane je vojnovým zločinom, a preto by sa malo trestne stíhať podľa ustanovení medzinárodného práva a Rímskeho štatútu Medzinárodného trestného súdu, najmä jeho článkov 7 a 8, v ktorých sa znásilnenie, sexuálne otroctvo, nútená prostitúcia, nútené tehotenstvo a nútená sterilizácia alebo akákoľvek forma sexuálneho násilia vymedzujú ako zločiny proti ľudskosti a vojnové zločiny a považujú sa za mučenie a iné závažné vojnové zločiny bez ohľadu na to, či sa takéto činy systematicky páchajú počas medzinárodných alebo vnútorných konfliktov, a to vrátane tých, ktoré sa týkajú sexuálneho a iného násilia páchaného na ženách a dievčatách;
- P. keďže skutočné výsledky pri zabezpečovaní spravodlivosti pre obeť sexuálneho násilia na MTS sú stále slabé a keďže existujú prípady odsúdení v tejto oblasti, ktoré boli zrušené (rozsudok proti Jeanovi Pierrovi Bembovi z Konžskej demokratickej republiky);
- Q. keďže nedostatočná dostupnosť a prístupnosť vhodných služieb týkajúcich sa rodovo motivovaného násilia pre utečencov, a to aj v prijímacích centrách, naďalej vyvoláva vážne obavy; keďže je nevyhnutné, aby reakcia na túto krízu zahŕňala predchádzanie rodovo motivovanému násiliu a služby okamžitej reakcie;
- R. keďže masívne vysídľovanie a prílev utečencov v dôsledku vojny na Ukrajine vedie k prudkému nárastu obchodovania s ľuďmi; keďže existujú dôležité neoficiálne správy o rizikách obchodovania s ľuďmi, pokiaľ ide o utečencov, najmä ženy a deti bez sprievodu, ktorí sa dostali do rúk obchodníkov s ľuďmi alebo sú údajne nezvestní, pričom obchodníci s ľuďmi často zneužívajú zraniteľnú situáciu utečencov tým, že vystupujú ako poskytovatelia dopravy, či už autom na oboch stranách hraníc alebo na železničných či autobusových staniciach;
- S. keďže sa odhaduje, že na Ukrajine čaká na pôrod 80 000 žien; keďže zložitá situácia na mieste vedie k nedostatočnému prístupu k sexuálnemu a reprodukčnému zdraviu a právam žien, ktoré sú stále v krajine; keďže prístup k sexuálnemu a reprodukčnému zdraviu a právam (SRZP) je čoraz ťažší aj pre utečencov prichádzajúcich do EÚ;
- T. keďže ženy potrebujú prístup k celej škále služieb v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia vrátane antikoncepcie, núdzovej antikoncepcie, legálnemu a bezpečnému zabezpečeniu umelého prerušenia tehotenstva, predpôrodnej starostlivosti a kvalifikovanej pomoci počas pôrodu; keďže prístup k núdzovej antikoncepcii vážne obmedzujú prekážky v Poľsku a Maďarsku v dôsledku požiadavky lekárskeho predpisu; keďže v prípade Poľska, Rumunska a Slovenska existujú hospodárske prekážky v prístupe k takýmto základným službám v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv, keďže nie sú kryté verejným zdravotným poistením alebo dotačnými systémami, čo vedie k značným nákladovým prekážkam, keďže utečenci musia uhradiť všetky náklady z vrečka alebo vyhľadať pomoc od miestnych organizácií občianskej

spoločnosti s cieľom pokryť náklady; keďže v Poľsku platí takmer úplný zákaz umelého prerušenia tehotenstva;

- U. keďže obhajcovia a mimovládne organizácie dostávajú stovky žiadostí od tehotných žien utekajúcich z Ukrajiny, ktoré nie sú schopné ukončiť tehotenstvo z dôvodu faktického zákazu umelého prerušenia tehotenstva v Poľsku; keďže umelé lekárske prerušenie tehotenstva v ranom štádiu nie je na Slovensku legálne a v Maďarsku nie je k dispozícii; keďže ruskí útočníci znásilnili počas konfliktu veľa žien, prístup k núdzovej antikoncepcii, po expozícii profylaxie a bezpečným a legálnym službám umelého prerušenia tehotenstva na Ukrajine a v hostiteľských a tranzitných krajinách má zásadný význam; keďže všetky hostiteľské krajiny vrátane Poľska musia splniť svoju povinnosť, a to aj podľa vnútroštátneho práva, zaručiť prístup k umelému prerušeniu tehotenstva ženám, ktoré otehotnia v dôsledku znásilnenia;
- V. keďže ukrajinské právne predpisy umožňujú náhradné materstvo a Ukrajina predstavuje viac ako štvrtinu svetového komerčného trhu náhradného materstva a odhaduje sa, že v krajine sa každoročne vďaka náhradnému materstvu narodí 2 000 až 2 500 detí; keďže v dôsledku vojny čelia náhradné matky veľkým ťažkostiam v tehotenstve; keďže niektoré agentúry náhradného materstva požiadali náhradné matky, aby pred pôrodom neutiekli z Ukrajiny; keďže vojna znemožnila mnohým rodičom stretnúť sa so svojimi novonarodenými deťmi;
- 1. opätovne čo najdôraznejšie odsudzuje nezákonnú, nevyprovokovanú a neoprávnenú vojenskú agresiu Ruskej federácie voči Ukrajine a jej inváziu, a odsudzuje všetky vojnové zločiny proti civilnému obyvateľstvu vrátane žien a dievčat v celej ich rozmanitosti;
- 2. opätovne vyzýva inštitúcie EÚ, aby sa urýchlene usilovali o udelenie štatútu kandidátskej krajiny Ukrajine v súlade s článkom 49 Zmluvy o EÚ a na základe zásluh a aby medzitým pokračovali v úsilí o integráciu Ukrajiny do jednotného trhu EÚ podľa vzoru dohody o pridružení, a to s cieľom primerane chrániť ukrajinské ženy a dievčatá;
- 3. oceňuje solidaritu občanov EÚ, občianskej spoločnosti, členských štátov a samotnej EÚ voči Ukrajine a ľuďom, ktorí utekajú z Ukrajiny; poukazuje na to, že od začiatku vojny sa prostredníctvom organizácií občianskej spoločnosti pôsobiacich v teréne, najmä miestnych organizácií žien, ako aj dobrovoľníkov, miestnych orgánov a miestnych a národných vlád, najmä susedných členských štátov a krajín, ako aj medzinárodných organizácií vyvíja úsilie o zmiernenie situácie utečieniek z Ukrajiny;
- 4. zdôrazňuje, že akákoľvek diskriminácia, a to aj na základe štátnej príslušnosti, pobytového statusu, viery alebo náboženstva, rasy, farby pleti, etnického pôvodu, pohlavia, veku, sexuálnej orientácie, rodovej identity, sociálno-ekonomického zázemia, genetických vlastností, zdravotného postihnutia alebo jazyka, je neprijateľná a musí sa jej aktívne predchádzať;
- 5. žiada Komisiu, aby zabezpečila správne a úplné vykonávanie smernice o dočasnej ochrane vo všetkých 27 členských štátoch a zabezpečila, aby utečienky utekajúce pred vojnou na Ukrajine plne využívali práva, ktoré sú v nej zakotvené, najmä pokiaľ ide o zdravotnícke služby, materstvo, starostlivosť o deti a prístup na trh práce; domnieva sa, že Parlamentný výbor pre pridruženie EÚ – Ukrajina by podľa aktualizovaného

mandátu mal mať úlohu monitorovať uplatňovanie tejto smernice v členských štátoch hraničiacich s Ukrajinou; vyzýva na bezproblémové a rovnomerné vykonávanie s cieľom zabezpečiť rovnomerné uplatňovanie smernice o dočasnej ochrane pre štátnych príslušníkov tretích krajín s povolením na dlhodobý pobyt a pre iné skupiny štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí utekajú pred vojnou na Ukrajinu;

6. dôrazne odsudzuje používanie sexuálneho a rodovo motivovaného násillia ako vojnovkej zbrane a zdôrazňuje, že ide o vojnový zločin, ako aj sexuálne a rodovo motivované násillie v tranzitných centrách na Ukrajinu a v celej EÚ; vyjadruje znepokojenie nad rastúcim počtom správ o obchodovaní s ľuďmi, sexuálnom násillí, vykorisťovaní, znásillňovaní a zneužívaní, ktorým čelia ženy a deti utekajúce z Ukrajiny a prichádzajúce do Európy; vyzýva krajiny EÚ, aby riešili osobitné potreby žien a dievčat v záchytných centrách a aby zabezpečili, že služby týkajúce sa rodovo motivovaného násillia, spôsoby odkazovania a mechanizmy podávania sťažností budú v komunitách okamžite k dispozícii v jazykoch a formátoch prístupných všetkým skupinám; vyzýva EÚ a hostiteľské a tranzitné krajiny, aby zaručili prístup k službám v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv, najmä k núdzovej antikoncepcii, postexpozičnej profylaxii a starostlivosti o umelé prerušenie tehotenstva, a to aj pre osoby, ktoré prežili znásillnenie; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby podporovali miestne, vnútroštátne a medzinárodné organizácie poskytujúce služby a prístrešie pre obeť rodovo motivovaného násillia u utečieniek a dievčat;
7. víta začlenenie žien utekajúcich pred ozbrojeným konfliktom a žiadosť o poskytnutie osobitnej podpory do návrhu Komisie smernice o rodovo motivovanom násillí; konštatuje, že vysídľovanie a tok utečencov z vojny na Ukrajinu sú z veľkej časti rodovo podmienené; vyzýva EÚ, aby prijala rodovo citlivú reakciu na krízu a aby uprednostnila ochranu pred sexuálnym a rodovo motivovaným násillím a prístup všetkých utečencov z Ukrajiny vrátane tých, ktorí sú ešte stále v krajine, k základným službám v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia;
8. zdôrazňuje potrebu špecializovanej podpory pre ženy a dievčatá, ktoré prežili násillie alebo boli svedkyňami násillia a sexuálneho zneužívania, a vyzýva členské štáty, aby vytvorili takéto podporné programy s primeranou podporou a poradenstvom v oblasti psychologického a duševného zdravia s cieľom prekonať ich traumatické skúsenosti; zdôrazňuje potrebu vytvorenia riadnych mechanizmov podávania správ a dokumentácie v rámci Ukrajiny a EÚ vrátane koordinácie zhromažďovania svedectiev obeť s cieľom predložiť prípady na trestné stíhanie Medzinárodnému trestnému súdu a vyvodit' voči páchatelom zodpovednosť; vyzýva EÚ, aby toto úsilie podporila finančnými prostriedkami a odbornými znalosťami a logistikou; zdôrazňuje, že je dôležité vytvoriť platformu na zaznamenávanie prípadov sexuálneho a rodovo motivovaného násillia súvisiaceho s vojnou, a to aj s cieľom zabezpečiť primerané podmienky na tento účel, ako sú špecializovaní tlmočníci;
9. zdôrazňuje, že ženy a dievčatá potrebujú nepretržitý prístup k službám v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia (SRHS) počas celého konfliktu a vysídľovania vrátane prístupu k bezpečnému pôrodu, službám plánovania rodičovstva, legálnemu a bezpečnému umelému prerušeniu tehotenstva alebo klinickému riešeniu znásillnenia; žiada, aby sa sprístupnili finančné prostriedky na poskytovanie základných a život zachraňujúcich SRHS v súlade s minimálnym počiatočným balíkom služieb OSN; víta

návrh Komisie poskytnúť triediace centrá v hostiteľských krajinách s cieľom ponúknuť utečencom naliehavú zdravotnú starostlivosť a zabezpečiť ich okamžitý presun do iných členských štátov EÚ; zdôrazňuje, že tieto triediace centrá musia identifikovať časovo citlivé potreby SRHS, ako sú núdzová antikoncepcia, zákonná a bezpečná starostlivosť o umelé prerušenie tehotenstva a núdzová pôrodnická starostlivosť, ako aj odborníci na sexuálne a rodovo motivované násilie; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby využívali dodatočné opatrenia, fondy a mechanizmy EÚ s cieľom reagovať na ochranu proti sexuálnemu a rodovo motivovanému násiliu a na potreby Ukrajincov v oblasti sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv, a to najmä požadovaním začlenenia komodít sexuálneho a reprodukčného zdravia do mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany a zasielaním dôstojných potrieb na ochranu zdravia vrátane antikoncepcie a potrieb sexuálneho reprodukčného zdravia v humanitárnych balíkoch a konvojoch na Ukrajinu a do susedných tranzitných krajín alebo hostiteľských krajín, najmä ak je to potrebné na prekonanie vnútroštátnych obmedzení týkajúcich sa sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv;

10. zdôrazňuje, že obchodovanie s ľuďmi na účely sexuálneho vykorisťovania a na iné účely zostáva jedným z najväčších rizík pre ženy a deti utekajúce z Ukrajiny, ktoré sa nachádzajú v mimoriadne zraniteľnej situácii; konštatuje, že aj pred vojnou patrili ukrajinské ženy medzi najbežnejšie obeť obchodovania s ľuďmi do EÚ; naliehavo vyzýva členské štáty, aby zaručili bezpečnosť a ochranu pred sexuálnym vykorisťovaním pre utečanky a dievčatá, a to aj zabezpečením bezpečnej a koordinovanej prepravy medzi členskými štátmi; naliehavo vyzýva členské štáty a EÚ, aby urýchlili identifikáciu a stíhali siete obchodovania s ľuďmi, ktoré využívajú sexuálne vykorisťovanie utečieniek a dievčat; nabáda EÚ, aby podporovala Ukrajinu pri investovaní do zvyšovania informovanosti o boji proti obchodovaniu s ľuďmi a do preventívnych opatrení na ukrajinskej strane, napríklad šírením informácií o týchto rizikách;
11. víta aktiváciu spolupráce Komisiou v rámci siete národných spravodajcov pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi a v tejto súvislosti aj aktiváciu policajnej spolupráce v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi vrátane platformy EMPACT a nasadenie tímov Europolu do krajín susediacich s Ukrajinou; žiada, aby sa toto úsilie podporilo dostatočnými finančnými zdrojmi na úrovni EÚ;
12. víta spoločný 10-bodový plán predložený ministrom vnútra 28. marca 2022, ktorý zahŕňa plán Komisie na posilnenie európskej koordinácie v oblasti prijímania ľudí utekajúcich pred vojnou proti Ukrajine; konštatuje, že v rámci 10-bodového plánu sa navrhujú štandardné operačné postupy a usmernenia pre prijímanie a podporu detí a presun maloletých osôb bez sprievodu; víta v rámci 10-bodového plánu vypracovanie spoločného plánu boja proti obchodovaniu s ľuďmi na základe stratégie EÚ na boj proti obchodovaniu s ľuďmi (2021 – 2025) pod vedením koordinátora EÚ pre boj proti obchodovaniu s ľuďmi; žiada o jeho urýchlené prijatie; požaduje dodatočné investície do opatrení na boj proti obchodovaniu s ľuďmi na Ukrajine, ako je celoeurópske číslo linky pomoci osobitne pre obeť alebo osoby ohrozené obchodovaním s ľuďmi alebo sexuálnym a rodovo motivovaným násilím spomedzi utečencov, a to bezplatné a monitorované v ukrajínčine;
13. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zlepšili koordináciu na hraničných priechodoch a v

prijímacích zariadeniach, zabezpečili presnú registráciu utečencov a ich prístup k potrebnej dokumentácii; víta program registrácie dobrovoľníkov, ktorí pomáhajú utečencom, s cieľom sledovať osoby poskytujúce pomoc; vyzýva Komisiu, aby ďalej zvyšovala úsilie v oblasti prevencie a boja proti trestným činom, ktorým môžu čeliť utečenky, ako je obchodovanie s ľuďmi, sexuálne a rodovo motivované násilie, vykorisťovanie a zneužívanie; vyzýva policajné sily členských štátov a Europol, aby monitorovali a uskutočňovali informačné kampane na tranzitných miestach, ktoré používajú obchodníci s ľuďmi, ako sú vlakové a autobusové stanice, čerpacie stanice, diaľnice alebo letiská, cez ktoré môžu títo obchodníci obeť prevádzať, ako aj prijímacie centrá pre utečencov, na ktorých sa môžu obeť stať cieľom;

14. nabáda členské štáty, aby využívali pomoc, ktorú poskytujú agentúry EÚ, pokiaľ ide o prijímanie utečieniek; zdôrazňuje potrebu celoeurópskej registračnej platformy pre osoby žiadajúce o dočasnú ochranu, ako to navrhuje Komisia, ktorá je osobitne potrebná na podporu vysledovania a opätovného zlúčenia maloletých bez sprievodu, ale aj pokiaľ ide o osoby, ktorým hrozí obchodovanie s ľuďmi, ako sú ženy a dievčatá;
15. vyzýva Komisiu, aby urýchlene pripravila a zaviedla jednotné usmernenia pre prijímanie a podporu detí, najmä mladých dievčat, ako aj starších žien, a to aj počas postupov odovzdávania detí bez sprievodu, poskytovania dočasnej náhradnej starostlivosti a zlučovania detí s rodinnými príslušníkmi;
16. zdôrazňuje, že hostiteľské členské štáty poskytujú podporu miliónom utečencov z Ukrajiny, najmä ženám a deťom, čo má vplyv na ich sociálne služby, služby zdravotnej starostlivosti, služby starostlivosti o deti a vzdelávacie služby; vyzýva preto Komisiu, aby vykonala podrobnú analýzu potrieb a prispôsobila existujúce politiky vrátane finančných nástrojov, ako sú štrukturálne fondy, a zachovala prístup zohľadňujúci rodové hľadisko; vyzýva Komisiu, aby v čo najväčšej miere podporovala členské štáty pri plnení tejto úlohy a venovala osobitnú pozornosť ženám a mladým dievčatám; oceňuje úsilie členských štátov o rozdelenie zodpovednosti prostredníctvom platformy solidarity a nabáda na ďalšie posilnenie tejto spolupráce;
17. konštatuje, že pre utečenky je nevyhnutné, aby čo najskôr získali prístup k živobytiu vrátane schopnosti pracovať a zarábať; požaduje osobitné programy a jazykové kurzy, ako aj všeobecný prístup k starostlivosti o deti s cieľom uľahčiť začlenenie do trhu práce EÚ;
18. zdôrazňuje, že sa zohľadňujú potreby žien, ktoré sú vystavené prierezovej diskriminácii z dôvodu ich rasového alebo etnického pôvodu, zdravotného postihnutia, štátnej príslušnosti, sexuálnej orientácie, rodovej identity alebo prejavu vrátane žien, ktoré zažili sexuálne násilie, a to najmä poskytovaním bezpečných a primeraných podmienok prijímania alebo starostlivosti a zabezpečením toho, aby na hraničných priechodoch nedochádzalo k diskriminácii; zdôrazňuje potrebu zhromažďovať a analyzovať rozčlenené údaje podľa pohlavia, veku, zdravotného postihnutia, štátnej príslušnosti a miesta určenia (ak je známe) s cieľom podporiť krátkodobé a dlhodobé plánovanie vhodných služieb a zariadení; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, aby neboli rómske ženy utekajúce z Ukrajiny diskriminované a mohli sa pohybovať v rámci EÚ; vyzýva členské štáty, aby zaručili ich ochranu vykonávaním smernice o dočasnej ochrane;

19. víta financovanie EÚ určené pre utečencov z Ukrajiny, a to aj z programu Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe (REACT-EU), Fondu pre azyl, migráciu a integráciu (AMIF) a Kohéznych opatrení na podporu utečencov v Európe (CARE), ktoré by krajinám a regiónom EÚ umožnili poskytovať núdzovú podporu ľuďom na úteku pred inváziou Ruska na Ukrajinu; žiada, aby tieto finančné prostriedky zohľadňovali rodové hľadisko; trvá na tom, že tento Parlament by mal dohliadať na to, ako sa finančné prostriedky vynakladajú, najmä v krajinách, v ktorých dochádza k porušovaniu zásad právneho štátu, ako sú Poľsko a Maďarsko; opakuje, že zásada uplatňovania hľadiska rodovej rovnosti a rodového rozpočtovania je základnou zásadou EÚ;
20. poukazuje na to, že organizácie občianskej spoločnosti potrebujú väčšiu priamu finančnú a materiálnu podporu zo strany EÚ a jej členských štátov s cieľom uľahčiť koordináciu v teréne a zabezpečiť lepšie rozdelenie rôznych zodpovedností; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zlepšili koordináciu humanitárnej pomoci v spolupráci s občianskou spoločnosťou a medzinárodnými organizáciami vrátane UNHCR, OSN Ženy, Populačného fondu OSN, Svetovej zdravotníckej organizácie a iných agentúr OSN, ako aj s Medzinárodnou organizáciou pre migráciu a Medzinárodným výborom Červeného kríža, a aby zabezpečili okamžitý a priamy prístup k financovaniu pre organizácie občianskej spoločnosti, ktoré poskytujú pomoc ukrajinským utečencom, najmä pokiaľ ide o rodovú rovnosť, sexuálne a reprodukčné zdravie a práva a organizácie pre práva žien a obhajkyne ľudských práv, a to vo všetkých tranzitných a utečeneckých hostiteľských členských štátoch, a najmä v krajinách, ktoré ukladajú obmedzenia v oblasti SRZP; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zapojili organizácie občianskej spoločnosti a konzultovali s nimi a miestnymi orgánmi o dostupnosti finančných prostriedkov a spôsoboch, akým sa vynakladajú a pridelujú;
21. vyzýva inštitúcie EÚ a členské štáty, aby úzko konzultovali s organizáciami bojujúcimi za práva žien, dievčat a marginalizovaných skupín, najmä v teréne, ale aj pri prijímaní politických rozhodnutí súvisiacich s touto vojnou; požaduje osobitnú podporu a ochranu obhajkyň ľudských práv, ktoré sú na Ukrajine stále aktívne;
22. zdôrazňuje obrovskú prácu mimovládnych organizácií a aktivistických skupín na pomoc ženám s prístupom k sexuálnemu a reprodukčnému zdraviu a právam a skutočnosť, že ich členovia vystavujú nebezpečenstvu vlastnú slobodu, napríklad Justyna Wydrzyńska, ktorá bola podľa tvrdého poľského zákona proti umelému prerušeniu tehotenstva obvinená z toho, že inej žene poskytla tabletky na umelé prerušenie tehotenstva; vyzýva Komisiu, aby chránila a podporovala tieto obhajkyne ľudských práv pred akýmkoľvek prenasledovaním, ktorému by mohli čeliť;
23. poukazuje na osobitné ťažkosti, ktorým čelia LGBTIQ+ rodiny pri prekračovaní hraníc; zdôrazňuje, že deťom párov rovnakého pohlavia hrozí odlúčenie od jedného alebo oboch rodičov; vyzýva členské štáty, aby pri vykonávaní smernice o dočasnej ochrane zohľadňovali de facto partnerstvá a rodiny;
24. pripomína zložitú situáciu a prekážky pre transrodové osoby vrátane transrodových žien alebo transrodových a intersexuálnych žien s mužským rodovým markerom v pasoch, ktoré nemôžu utiecť z Ukrajiny; pripomína, že transrodové osoby, ktorých doklady totožnosti nezodpovedajú ich totožnosti, nemôžu prejsť cez interné kontrolné miesta a

môžu byť vylúčené z opatrení civilnej ochrany; poukazuje na to, že prijímacie tábory, ktoré pre nich zriadili dobrovoľníci a občianska spoločnosť, nemajú kapacitu na umiestnenie všetkých; zdôrazňuje, že transrodové osoby majú ťažkosti s prístupom k hormonálnej liečbe; pripomína, že Svetová zdravotnícka organizácia považuje takúto liečbu a iné osobitné lieky pre transrodové a intersexuálne osoby za nevyhnutné, a preto by mali byť zahrnuté do balíkov humanitárnej pomoci; vyzýva preto Komisiu, aby v tejto súvislosti poskytla finančnú podporu a koordinačnú pomoc EÚ; vyzýva EÚ, aby požiadala Ukrajinu o zjednodušenie postupov, ktoré umožnia týmto ženám utiecť z Ukrajiny; vyzýva členské štáty EÚ, aby poskytli vhodné lieky a liečivá po tom, ako tieto ženy prekročia hranice;

25. domnieva sa, že je potrebné zaviesť riadnu podporu pre obce na Ukrajine, ktoré prijímajú vnútorne vysídlené osoby, aby mohli vnútorne vysídlené osoby zostať v krajine kým im situácia umožní návrat domov; víta úsilie Komisie, pokiaľ ide o potreby vnútorne vysídlených žien a dievčat;
26. pripomína rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 1325 o ženách, mieri a bezpečnosti a všetky jej následné rezolúcie a vyzýva na ich vykonávanie; trvá na začlenení žien v celej ich rozmanitosti a marginalizovaných skupín do predchádzania konfliktom, ich riešenia, mediácie a mierových rokovaní vo všetkých smeroch, a vyzýva preto inštitúcie EÚ, aby vytvorili pracovnú skupinu, do ktorej budú zapojené ženy a občianska spoločnosť v teréne; žiada, aby sa v rámci Nástroja susedstva a rozvojevej a medzinárodnej spolupráce (NDICI) poskytovala pomoc vo forme fondov odbornej prípravy pre ženy a mimovládne organizácie na Ukrajine s cieľom umožniť im účasť na riešení konfliktov a úsilí o obnovu po skončení konfliktu; vyzýva inštitúcie a členské štáty EÚ, aby v úsilí o ukončenie tejto vojny venovali osobitnú pozornosť rodovej rovnosti;
27. poukazuje na zložitú situáciu, ktorej čelí Moldavsko, pokiaľ ide o jeho vypätú infraštruktúru a služby; víta prísľuby týkajúce sa premiestňovania v rámci platformy solidarity s cieľom pomôcť Moldavsku v jeho úsilí prijať utečencov z Ukrajiny; vyzýva členské štáty a Komisiu, aby pokračovali vo svojom úsilí o ďalšiu pomoc Moldavsku rozdelením zodpovednosti a poskytovaním osobitnej pomoci na uspokojenie potrieb utečieniek a dievčat;
28. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie. Komisii, Rade, vládam a parlamentom členských štátov, OSN, Rade Európy a prezidentovi, vláde a parlamentu Ukrajiny.